

Cabhair le Ceannach – Treoir Achomair do Chonraitheoirí

Eanáir 2023

Réamhrá

Dearadh an **scéim Cabhair le Ceannach (CLC)** chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire leis an éarlais a theastaíonn chun maoin cháilitheach a cheannach nó a fhéin-tógáil chun cónaí ann mar a n-áit chónaithe. Foráiltear leis an CLC d'aisíocaíocht Cánach Ioncaim agus Cánach Coinneála ar Ús Taisce (CCÚT) a íoctar sa Stát do na ceithre bliana cánach roimhe, faoi réir na dteorainneacha a bhfuil achoimre orthu sa reachtaíocht (Alt 477C den Acht Comhdhlúite Cánacha 1997). Beidh an conraitheoir / forbróir mar chuid den phróiseas CLC nuair atá maoin cháilitheach á cheannach ag ceannaitheoirí céaduaire (os a choinne sin, ní bheidh baint ag an gconraitheoir / bhforbróir leis an bhféintógáil).

Tugadh scéim feabhsaithe CLC isteach in 2020 mar pháirt den phacáiste Spreagthaí an Rialtas. Tá síneadh breise curtha leis an bhfaoiseamh feabhsaithe CLC agus tá sé le dul in éag anois ar an 31 Nollaig 2024. Sa chás go ndéanann na hiarratasóirí conradh chun maoin cháilitheach a cheannach, nó go dtarraingíonn siad anuas an chéad sciar den mhorgáiste i gcás maoin féin-tógála le linn na tréimhse idir an 23 Iúil 2020 agus an 31 Nollaig 2024, foráiltear leis an bhfeabhsú seo go mbeidh na hiarratasóirí incháilithe le haghaidh faoiseamh méadaithe faoin scéim CLC go dtí an tsuim is ísle den mhéid seo:

- (1) €30,000, nó
- (2) An tsuim Cánach Ioncaim agus CCÚT a íocadh thar na ceithre bliana roimh an iarratas a dhéanamh, nó
- (3) 10% den phraghas ceannaigh nó den luacháil faofa i gcás féin-tógála.

Ról na gConraitheoirí sa Phróiseas CLC

Beidh ról lárnach ag Conraitheoirí Cáilitheacha sa chéim dheiridh den phróiseas CLC, is é sin díol na maoin a fhíorú. Le go mbeidh conraitheoir mar chuid den phróiseas CLC, ní mór don chonraitheoir iarratas a dhéanamh leis na Coimisinéirí Ioncaim le clárú mar “Chonraitheoir Cáilitheach”.

Conraitheoir Cáilitheach

Le bheith i do Chonraitheoir Cáilitheach, ní mór an méid seo a dhéanamh:

1. Iarratas leis na Coimisinéirí Ioncaim le clárú mar chonraitheoir cáilitheach

Déantar é seo trí Fhoirm HTB1 comhlánaithe (**Foirm HTB1**) a thíolacadh ar M'Fhiosruithe ar ROS, faoin gcatagóir Scéim Cabhair le Ceannach – Ceadú Conraitheora.
2. Na doiciméid ábhartha a thíolacadh le foirm HTB1 comhlánaithe, is é sin:
  - 2.1. Sonraí na gceadanna pleanála i leith na n-áiteanna cónaithe cáilitheacha

Ba chóir leagan PDF scanta de gach foirm cheadaithe ón údarás áitiúil cuí nó ón Bord Pleanála a thíolacadh.
  - 2.2. Sonraí na n-áiteanna cónaithe cáilitheacha nó beartaithe

Chomh maith leis an eolas a chuirtear ar fáil sa doiciméad ceada pleanála, ba chóir na sonraí seo a leanas, de réir mar a thugann an conraitheoir iad, a chur san áireamh i ndoiciméad a thíolactar in éineacht leis an iarratas:

    - Seoladh / dúiche na n-oibreacha,
    - Uimhir Aitheantais ríomh-RCT an tSuímh (má cuireadh tús leis na hoibreacha),
    - Praghas díola gach aonaid,
    - Más oibreacha céimnithe iad, agus más ea, cé mhéad céim a bheidh ann,

- An dáta críochnaithe a bhfuil coinne leis, lena n-áirítear dáta críochnaithe na gcéimeanna más ann dóibh.

2.3. Sonraí ar an eastát saorsheilbhe nó léasachta nó leas i dtalamh ar a bhfuil na háiteanna cónaithe cáilitheacha le tógáil.

PDF scanta de na doiciméid fóilió don talamh, agus aon eolas gaolmhar eile ar shaorsheilbh, léasach nó leas sa talamh.

Nuair atá iarratas le clárú mar Chonraitheoir Cáilitheach tíolactha ag conraitheoir, déanfaidh na Coimisinéirí Ioncaim é a phróiseáil. Ar an gcoinníoll go bhfuil sonraí uile an iarratais i gceart, dearbhóidh na Coimisinéirí Ioncaim go bhfuil an conraitheoir ina Chonraitheoir Cáilitheach CLC cláraithe trí ainm agus Uimhir Tagartha Cánach (UTC) an chonraitheora a fhoilsiú **ar shuíomh idirlín na gCoimisinéirí Ioncaim**.

Má tá ceisteanna / fiosruithe ann maidir leis na sonraí tíolactha ag an gconraitheoir, eiseoidh na Coimisinéirí Ioncaim freagra trí M'Fhiosruithe.

Áiteanna cónaithe breise

Sa chás go dtagann áiteanna cónaithe breise ar fáil nach raibh sonraithe san iarratas bunaidh chun bheith mar Chonraitheoir Cáilitheach, is gá don Chonraitheoir sin na doiciméid ábhartha a tíolacadh leis an iarratas bunaidh a thabhairt cothrom le dáta. Is gá míreanna sa liosta faoi 2.1, 2.2 agus 2.3 thuas a thíolacadh i leith na n-áiteanna cónaithe nua, agus ba chóir don Chonraitheoir Cáilitheach iad seo a thíolacadh ar M'Fhiosruithe in ROS, faoin gcatagóir **Scéim Cabhair le Ceannach - Ceadú Conraitheora – Eolas Breise**.

Tá trí chéim i gceist leis an bpróiseas CLC

Céim 1 Céim an iarratais

Ní mór don iarratasóir na critéir mar cheannaitheoir céaduaire a chomhlíonadh chun iarratas a dhéanamh leis na Coimisinéirí Ioncaim ar an bhfaoiseamh CLC. Beidh seiceálacha córasacha ann le cinntiú go bhfuil gach iarratasóir comhlíontach ó thaobh cánach de, agus nuair a dheimhnítear iad, eiseofar achoimre chucu ar a léireofar an faoiseamh cánach uasta dlite bunaithe ar an gcáin a íocadh. Ina theannta sin, eiseofar Uimhir Iarratais (dar tús "A") agus Cód Rochtana chuig Bosca Isteach an Iarratasóra ar M'Fhiosruithe. Tá an cód seo riachtanach chun an próiseas a chomhlánú.

Féadann institiúid iasachta an iarratasóra nó institiúid iasachta an fhorbróra / chonraitheora an **uirilis Fiosrú Morgáiste ar ROS** a úsáid leis an bhfaoiseamh uasta atá ar fáil don iarratasóir a dheimhniú sula sínítear aon chonradh. Déantar é seo trí Uimhir an Iarratais CLC agus an Cód Rochtana CLC a chur isteach (curtha ar fáil ag an gceannaitheoir céaduaire). Tabhair do d'aire go bhféadfadh athrú teacht ar an aisíocaíocht CLC nuair a dheimhnítear praghas ceannaigh na maoinne (mar atá luaite sa ghabháil scáileáin de thorthaí na huirlise Fiosrú Morgáiste thíos).

↑ Toradh

Toradh

Faoiseamh Cabhair Le Ceannach

cód an iarratais:	A0000
Uimhiríod faoiseamh ar fáil:	€30000.00

Féadfaidh an tuim seo athrú nuair (i) a dheimhnítear praghas ceannaigh na maoinne agus (ii) a dheimhnítear dáta sínithe na gconarthaí chun teach a cheannach nó dáta tarraingthe aníos den chéad solár d'iasacht cháilitheach i leith teach a fhéin-tógáil.

[Dáta](#)

Léaráid 1: Toradh ó scáileán na huirlise fiosraithe morgáiste de chuid Cabhair le Ceannach ar ROS ar a léirítear an faoiseamh uasta atá ar fáil don iarratasóir.

Céim 2 Céim an éilimh

Nuair atá conradh déanta ag an iarratasóir áit chónaithe a cheannach nó go bhfuil an chéad sciar den mhorgáiste tarraingthe anuas i gcás féin-tógáil, féadfaidh an t-iarratasóir céim an éilimh a chomhlánú. Mar chuid de phróiseas éilimh, ní mór don iarratasóir sonraí na maoine cáilithí atá á cheannach a chur ar fáil, agus ní mór sonraí an mhorgáiste agus fianaise dhoiciméadach ina leith sin a chur ar fáil chomh maith. Ríomhfar an faoiseamh cánach agus eiseofar Uimhir an Éilimh (dar tús “C”) trí M’Fhiosruithe.

Ní mór don iarratasóir sonraí na háite cónaithe cáilithí atá á ceannach aige nó aici a chur ar fáil, lena n-áirítear:

- Cóip den chonradh sínithe,
- Sonraí an mhorgáiste – litir tairisceana agus foirm glactha sínithe
- Deimhniú gur Conraitheoir Cáilitheach é an forbróir / conraitheoir,
- Seoladh na maoine,
- Praghas ceannaigh,
- An éarlais íoctha agus iníoctha.

Tá tuilleadh eolais mhionsonraithe faoin bpróiseas CLC ó thaobh an iarratasóra de ar fáil in **Treoir Achomhair d’Iarratasóirí ar CLC**

Céim 3 Céim an fhíoraithe

Nuair atá an t-éileamh comhlánaithe ba chóir d’, iarratasóirí ansin an Conraitheoir Cáilitheach a chur ar an eolas go bhfuil a gcuid den éileamh CLC comhlánaithe acu agus rachaidh an próiseas ar aghaidh chuig céim trí, céim an fhíoraithe. Ba chóir don Chonraitheoir Cáilitheach logáil isteach ar ROS agus an t-Éileamh CLC a fhíorú.

I gcás forbróirí / conraitheoirí atá cláraithe mar Chonraitheoirí Cáilitheacha, feicfidh siad rogha le héilimh CLC a fhíorú nuair a logálann siad isteach ar ROS. Chun éileamh a fhíorú, is gá dóibh Uimhir an Éilimh CLC agus Cód Rochtana CLC a chur isteach (curtha ar fáil ag an gceannaitheoir céaduaire). Is gá dóibh na gnéithe seo a leanas d’éileamh CLC a fhíorú:

- Ainm / ainmneacha na gceannaitheoirí céaduaire,
- Seoladh na maoine,
- An praghas ceannaigh,
- An éarlais íoctha agus iníoctha.

Nuair atá an méid thuas fíoraithe, ní mór don Chonraitheoir Cáilitheach BIC agus IBAN an chuntais lena n-íocfar an aisíocaíocht a chur isteach.

Má thagann an t-eolas a cuireadh isteach ag an gceannaitheoir céaduaire i gcéim an éilimh CLC leis an eolas fíoraithe ag an gConraitheoir Cáilitheach, ceadóidh na Coimisinéirí Ioncaim an t-éileamh. Ón uair a cheadófar é, cuirfear an t-éileamh ar fáil le haisíoc leis an gcuntas a chuir an Chonraitheoir Céaduaire ar fáil, rud a thógann cúig lá oibre de ghnáth.

Tabhair do d’aire: Teastaíonn **Uimhir an Éilimh CLC** agus an **Cód Rochtana CLC** chun an t-éileamh CLC a fhíorú; agus teastaíonn **Uimhir an Iarratais CLC** agus an Cód Rochtana CLC leis an bhfaoiseamh uasta féideartha ar an uirlis Fiosraithe Morgáiste a fhíorú. Tá an Cód Rochtana CLC mar an gcéanna le haghaidh an dá mhodh fhíoraithe; ach tá uimhir CLC éagsúil le haghaidh gach céim atá á fíorú.

Is mar threoir amháin a thugtar an t-eolas sa doiciméad seo agus ní comhairle ghairmiúil í, ná comhairle dlí. Níor chóir glacadh leis go bhfuil an treoir cuimsitheach ná go dtugatar freagra críochnaitheach ann ar gach cás.